

עפ"ג 52299/07/18 - שלומי ויזמן נגד מדינת ישראל

בתי משפט

בית המשפט המחוזי ירושלים

עפ"ג 52299-07-18

10 אוקטובר 2018

לפני כבוד השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל, ח' זנדברג

בעניין: שלומי ויזמן

המערער

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום 8.7.2018 בת"פ 30865-01-14, לפיו נגזר על המערער מאסר לריצוי בעבודות שירות למשך שישה חודשים; מאסר על תנאי; וקנס בסך 500 ₪.

הערעור מופנה כנגד משך עבודות השירות - שישה חודשים חלף שלושה חודשים עליהם הסכימו הצדדים בהסדר טיעון.

ההליכים בבית-משפט קמא

2. המערער הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירה של סחר בסמים, לפי סעיף 13 + 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג-1973.

3. הודאת המערער, מיום 18.12.2017, ניתנה לאחר שהצדדים הודיעו כי הגיעו להסדר טיעון, לפיו כתב האישום תוקן, הוסכם כי המערער יודה בעובדות כתב האישום המתוקן, יורשע ויישלח לקבלת תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות שירות, והצדדים הודיעו כי "אין הסדר לעונש".

המשיבה הצהירה שבמידה שהתסקיר יהיה חיובי והמערער ימצא כשיר לעבודות שירות, תהיה עמדתה לשישה חודשי עבודות שירות.

4. במועד הטיעונים לעונש, ביום 27.6.2018, לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן, שהמליץ על הטלת מאסר על תנאי וצו מבחן למשך שנה, וקבלת חוות דעת חיובית של הממונה על עבודות שירות, הודיעה המשיבה כי הצדדים הגיעו להסכמה עונשית, ולפיה יעתרו במשותף לגזור על המערער שלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על

תנאי, וקנס בסך 500 ₪. בהמשך, ביקשה המשיבה להוסיף צו מבחן והמערער התנגד.

5. בגזר דינו, מיום 8.7.2018, קבע בית-משפט קמא כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של המערער, נע בין חמישה לבין חמישה-עשר חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי וקנס.

לגבי העונש המתאים, התייחס בית המשפט להרשעותיו הקודמות של המערער, בעבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית, ולהודאתו של המערער. מנגד, התייחס בית המשפט לקשייו של המערער לקבל אחריות למעשיו, כעולה גם מתסקיר שירות המבחן, ולסירובו של המערער לשתף פעולה עם שירות המבחן במסגרת צו מבחן, וקבע כי **"קיים חשש ממשי כי הנאשם ישוב לבצע עבירות. בהעדר טיפול, יש לתת, בעניינו של הנאשם, משקל ממשי לשיקולי הרתעה אישית, שיבואו לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם"**. בית-משפט קמא קבע כי יש לגזור על המערער עונש המצוי בחלקו האמצעי של מתחם העונש ההולם - מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים.

אשר להסדר הטיעון, קבע בית-משפט קמא, כי ההסכמה העונשית שהציגו הצדדים בפתח שמיעת הטיעונים לעונש **"מביאה למסקנה כי העונש המוסכם חורג במידה רבה לקולא מהעונש המתאים לנאשם, בפרט ברכיב משך המאסר וצורת ריצויו. גזירת העונש שעליו הסכימו הצדדים בפתח הדיון הופכת את רכיב הענישה המרכזי לבלתי ראוי ולכזה שאינו עולה בקנה אחד עם עקרון ההלימה. מדובר בעונש שיש בו משום הקלה מופרזת עם הנאשם והוא נושא עמו מסר שגוי, לפיו עבירה מהסוג שביצע הנאשם בנסיבות שבהן בוצעה תזכה ליחס מקל גם אם קיימות נסיבות המצדיקות החמרה בעונש"**.

בית-משפט קמא ציין כי עומדת לעיניו פסיקת בית המשפט העליון בנוגע להסדרי טיעון, אך במקרה זה אין לקבל את ההסכמה העונשית שהציגו הצדדים, הן מן הטעם שהפער בין העונש המוסכם לעונש המתאים הוא פער גדול; וכן מאחר ש**"אין מדובר בהסדר טיעון 'שיגרת' שכולל בדרך כלל הודאה של נאשם בביצוע עבירה אל מול הסכמה להקלה בעונש מצד המאשימה. במקרה דנן, הודאת הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב אישום מתוקן, באה על רקע התחייבות מצד המאשימה לעמדה עונשית הגבוהה פי שניים מהעונש שעליו הסכימו הצדדים לאחר הגשת תסקיר המבחן. הסכמתה של המאשימה לעתור לעונש קל מאוד באופן יחסי, באה בשלב שבו לא ניתן לומר כי הנאשם הסתמך על עמדתה המקלה של המאשימה ובשל כך הודה בכתב אישום מתוקן. הנאשם לא שינה את מצבו לרעה בעקבות ההסכמה העונשית שהוצגה בשלב הטיעונים לעונש, ובשלב זה, הפגיעה באינטרס ההסתמכות שלו היא נמוכה מאוד"**.

בית משפט קמא הוסיף, כי בשל אופיו של התסקיר, המשיבה לא הייתה חייבת להגביל עצמה בטיעוניה, לעונש של שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, שכן אין מדובר בתסקיר חיובי.

עם זאת, בית המשפט בחר שלא להחמיר מעבר לעמדת המשיבה, כפי שהוצגה במועד הצגת ההסדר המקורי **"בשל מתן משקל מסוים לאינטרס ההסתמכות של הנאשם"**.

טיעוני הצדדים בערעור

6. ב"כ המערער טוען, כי לא היה מקום לחרוג מהסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים.

לטענתו, נקבע בפסיקה כי יש ליתן משקל מרכזי לעצם קיומו של הסדר טיעון, נוכח האינטרס הציבורי התומך בעריכת הסדר טיעון, ובהתחשב בכך שהמערער ויתר על זכותו לנהל הליך פלילי עד תום, עת הודה במיוחס לו.

לדברי ב"כ המערער, לא בנקל יתערב בית משפט בהסדר טיעון המובא לפניו.

עוד טען כי אמנם הודאת המערער בבית-משפט קמא, ניתנה בעת שהצדדים הודיעו על ההסדר המקורי, כך שלא הייתה בה הסתמכות על העונש המוסכם בהסדר המתוקן; אולם בשל הסדר הטיעון המתוקן, שינה המערער מצבו לרעה, שכן ויתר על זכותו לטעון לעונש "באופן חופשי", כפי שהוסכם בהסדר המקורי, ובין היתר לטעון לענישה התואמת את המלצת שירות המבחן.

לדבריו, אחד השיקולים בהגעה להסדר המתוקן, היה סיום מידי של ההליכים והשאת הפרשה מאחור, כדי להתחיל חיים חדשים, ובשל כך הסכים להסדר כפי שהוצג במועד הטיעונים לעונש.

7. המשיבה טענה כי גזר דינו של בית-משפט קמא ראוי ואין להתערב בו.

לדברי ב"כ המשיבה, לא ברור מה הביא להצגת ההסדר המתוקן, שכן על פי ההסדר המקורי, הסכימה המשיבה לטעון למאסר בעבודות שירות למשך שישה חודשים, ככל שתסקיר שירות המבחן יהיה חיובי, ובסופו של דבר התסקיר שהוגש לא היה חיובי. לדבריה "עמדת המדינה במסגרת ההסדר השני הייתה שגויה". כן ציינה כי מאחר שהודאת המערער ניתנה בהתבסס על ההסדר הראשון, התואם את גזר הדין, יש לכבד את גזר דינו של בית-משפט קמא.

דין והכרעה

8. כלל הוא כי בית משפט יכבד הסדרי טיעון, אלא במקרים חריגים.

וראו לעניין זה ע"פ 2021/17 יונה יחיאל מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.2017):

"לא בנקל ידחה בית המשפט הסדר טיעון שמובא לאישורו, וזאת נוכח קיומם של שיקולים כבדי משקל שתומכים בכך, ובראשם החשש שמא יחול כרסום במעמדם של הסדרי טיעון ובוודאות שהם נוסכים בנאשם החותם על ההסדר, וכפועל יוצא - בתכליות הרצויות שהם מגשימים... רבות נכתב על יתרונותיו של הסדר הטיעון ותפקידו הראוי, במקרים המתאימים, במסגרת האכיפה הפלילית... על יתרונות אלה, המיטיבים הן עם הנאשם הן עם האינטרס הציבורי, עמד בית משפט זה כבר לפני שנים רבות. הנאשם, זוכה לוודאות באשר לסעיפי הרשעתו ועונשו, וכל זאת במסגרת הליך שהוא קצר באופן יחסי. בנוסף, האינטרס הציבורי מוגשם אף הוא, שכן הסדרי טיעון מאפשרים להגדיל את האכיפה ואת ההרשעה של עבריינים בחברה; מגשימים עקרונות של יעילות, ובכך מפנים משאבים של מערכות אכיפת החוק לטובת מטרות חשובות אחרות; וחוסכים בעלויותיהן..."

בענייננו, אמנם הודאת המערער ניתנה במסגרת ההסדר המקורי, וגזר הדין תואם הסדר זה, אולם בשל ההודעה על

הסדר הטיעון המתוקן, ויתר המערער על האפשרות לטעון לעונש קל יותר, כגון לעונש המומלץ על ידי שירות המבחן, מתוך הסתמכות על עמדת המשיבה בהסדר החדש, ומתוך הסתמכות על הכלל לפיו בדרך כלל יכבד בית המשפט הסדר טיעון.

זאת ועוד, אמנם בית המשפט אינו כבול בהסדר הטיעון, אולם כאמור, עליו לכבד את ההסדר אלא בנסיבות חריגות.

נימוקיו של בית-משפט קמא יש בהם כדי להסביר את העונש שנגזר על המערער, שייתכן שהנו עונש ראוי מזה שהוסכם עליו בהסדר הטיעון, אך אין בהם כדי להצדיק חריגה מהסדר הטיעון בנסיבותיו של מקרה זה.

9. אשר על כן, אנו מקבלים את הערעור, ומורים כי חלף מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות, למשך שישה חודשים, יעמוד עונש המאסר לריצוי בעבודות שירות על תקופה של שלושה חודשים.

יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם.

10. על המערער להתייצב לריצוי עבודות השירות ביום 4.11.2018, עד לשעה 09:00, במשרדי הממונה על עבודות שירות מחוז צפון בטבריה.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים, לממונה על עבודות שירות ולשירות המבחן.

ניתן היום, א' חשוון תשע"ט, 10 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים (על פי הסכמתם)

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת